

ANGOLA

PRZEWODNIK PO RYNKU

Angola - Ustrój polityczny

Uchwalona w styczniu 2010 r. konstytucja określa ustrój polityczny Angoli jako wielopartyjną demokrację, opartą na współistnieniu władzy wykonawczej, ustawodawczej i sędowniczej. Bardzo silna jest przy tym pozycja prezydenta, który skupia w swym ręku całą władzę wykonawczą zachowując faktyczną niezależność od pozostałych organów. Kraj podzielony jest na 18 prowincji, na które składa się 157 gmin. Gubernatorów prowincji mianuje prezydent.

Do początku I. 90. XX w. w Angoli obowiązywał system jednopartyjny, w którym struktury państwowe podporządkowane były rządzącemu MPLA (Movimento Popular para Libertação de Angola - Ludowy Ruch na rzecz Wyzwolenia Angoli). Władzę sprawował Prezydent, Biuro Polityczne i Komitet Centralny. Wojna domowa faktycznie uniemożliwiła budowę systemu wielopartyjnego, którego zręby instytucjonalne stworzono na początku lat 90. XX w. Dziedzictwo dyktatury oraz trwającej wiele lat wojny domowej sprawiają, że budowa sprawnie funkcjonującego systemu demokratycznego jest jednym z największych wyzwań, przed jakimi stoi Angola.

Władzę ustawodawczą sprawuje jednoizbowe Zgromadzenie Narodowe (Assembleia Nacional). Składa się z 223 członków a jego kadencja trwa 5 lat. Po zakończeniu wojny domowej (2002 r.) zdecydowano, że w tzw. przejściowym okresie powojennej odbudowy parlament będzie działał w oparciu o wyniki wyborów z 1992 r. Przedłużenie kadencji następowało na podstawie uchwał samego parlamentu, co budziło poważne wątpliwości względem mandatu Zgromadzenia Narodowego.

Cechą systemu politycznego Angoli jest szeroki zakres prerogatyw prezydenta, który daje mu zdecydowaną przewagę nad pozostałymi organami władzy. Według obowiązującej obecnie konstytucji prezydent wyłaniany jest w trakcie wyborów powszechnych. Prezydent jest głową państwa, szefem rządu i zwierzchnikiem sił zbrojnych. W zakresie jego kompetencji leży powoływanie i odwoływanie członków rządu oraz wiceprezydenta. Prezydent może również rozwiązać parlament.

Angola – podstawowe informacje gospodarcze

PKB	114,1 mld USD (2012)
Wzrost PKB:	7% (2012)
PKB na 1 mieszkańca (PPP):	6000 USD (2012)
Roczna inflacja:	10% (2012)
Eksport:	69,2 mld USD (2012)
Import:	22,8 mld USD (2012)
Waluta:	Kwanza (Kz)

CELE FISKALNE

Przychód:	38,2 (%PKB)
Wydatki:	41,6 (%PKB)
Deficyt budżetowy:	-3,4 (%PKB)

Cele polityki gospodarczej rządu Angoli:

- osiągnięcie i ugruntowanie stabilności politycznej,
- utrzymanie stabilności ekonomicznej,
- modernizacja infrastruktury produkcyjnej socjalnej,
- ożywienie produkcji narodowych dóbr i usług,
- przeprowadzenie reformy administracji państwa,
- ulepszenie pomocy socjalnej (szkolnictwo oraz służba zdrowia).

Założenia polityki gospodarczej:

- roczna produkcja ropy: 673,5 milionów baryłek rocznie,
- cena ropy: 96 USD za baryłkę.

Procedury związane z inwestowaniem w Angoli

Przy inwestycjach przekraczających 1 milion USD, konieczne jest złożenie wniosku w Agencji ds. Inwestycji Prywatnych (ANIP). W przypadku inwestycji do 10 mln USD, ANIP wydaje zezwolenie w ciągu maksymalnie 70 dni. Jeśli inwestycja przekracza 10 mln USD to konieczna jest zgoda Rady Gabinetowej (czas na jej wydanie nie jest określony).

Za inwestycje prywatne nie są uważane takie sytuacje, w których mamy do czynienia z kapitałem mieszanym (prywatnym i państwowym) a państwo posiada przynajmniej 50% udziałów.

1. Wymagana dokumentacja:

- prezentacja propozycji: Formularz (opis, inwentaryzacja sprzętu oraz obiektu),
- regulamin działalności firmy, jeśli inwestor jest akcjonariuszem istniejącej już spółki,
- projekty zapisów statutowych do rejestracji firmy,
- certyfikat umożliwiający nazwanie firmy,
- roczny raport finansowy z ostatnich 3 lat- inwestycje w imieniu własnym,
- certyfikat zdolności finansowej,
- zaświadczenie o niekaralności,
- pełnomocnictwo (jeżeli dotyczy).

2. Po uzyskaniu zezwolenia ANIP wystawia zaświadczenie i przesyła do:

- Banku Centralnego Angoli (BNA), który pozwala na zagraniczne transakcje kapitału,
- organów celnych,
- ministerstw regulacyjnych.

3. Inwestor powinien:

- zarejestrować firmę,
- opublikować statut w monitorze państwowym (Diario da República),
- uzyskać licencję na prowadzenie działalności gospodarczej (w Ministerstwie Handlu),
- dokonać rejestracji w organach podatkowych (Ministerstwo Finansów).

4. Dywidendy – terytorium Angoli jest podzielone na trzy strefy (A,B i C). Możliwość transferowania dywidend jest zależna od miejsca dokonania inwestycji i od wysokości samej dywidendy.

Zagraniczny transfer dywidend zależy od:

1. wysokości inwestycji,
2. okresu, na jaki została wydana koncesja na inwestycję,
3. fiskalnych i celnych motywacyjnych stóp procentowych,
4. czasu trwania inwestycji,
5. wpływu socjoekonomicznego, który posiada inwestycja na zmniejszenie ubóstwa.

Stawki dywidend do przetransferowania, są negocjowane indywidualnie oraz muszą być częścią projektu statutu przedstawionego podczas rejestracji firmy.

Obowiązkiem inwestora jest certyfikowanie i aktualizowanie całej księgowości.

Ulgi podatkowe

1. Ulgi podatkowe są dozwolone w następujących sektorach

- infrastruktura (drogi, trakcja kolejowa, autostrady, porty oraz lotniska),
- przemysł (budownictwo cywilne, przetwórstwo, narzędzia, recykling, tekstylia, IT, mieszkania socjalne),
- transport,
- rolnictwo oraz hodowla bydła,
- energia oraz woda,
- telekomunikacja,
- rybołówstwo (statki, sieci),
- centra (huby) przemysłowe,
- specjalne strefy.

2. Ulgi podatkowe są również przyznawane na:

- wzmacnianie narodowych możliwości produkcyjnych,
- zachęty do nawiązywania partnerstwa między narodowymi oraz zagranicznymi inwestorami,
- transfer technologii oraz polepszenie produktywności,
- tworzenie miejsc pracy,
- zwiększanie eksportu kraju – zmniejszenie importu by wzmocnić rezerwy krajowe w obcej walucie,
- pomoc w zaopatrzeniu rynku wewnętrznego w dobra i usługi na warunkach konkurencyjnych,
- promocję rozwoju technologicznego oraz jakości produkcji lokalnej,
- włączenie krajowych surowców w produkcję lokalną oraz dodanie wartości do produktów krajowych,
- odnowienie, rozbudowę oraz modernizację podstawowej infrastruktury.

Instrumenty Ochrony Inwestorów:

- dostęp do sądów oraz prawo do obrony prawnej,
- pieniężne wynagrodzenie w sytuacji wywłaszczenia,
- prywatne inwestycje nie są nacjonalizowane (jeżeli miałyby się to wydarzyć, rząd Angoli zabezpiecza wszystkie prawa inwestora),
- prawo gwarantuje profesjonalizm, prywatność oraz poufność,
- umowa o wzajemnej ochronie inwestycyjnej (na podstawie bilateralnych umów o współpracy)

Sektory gospodarki zarezerwowane wyłącznie dla rządu Angoli

1. produkcja, dystrybucja oraz sprzedaż sprzętu wojskowego,
2. centralny Bank oraz kwestie związane z walutą narodową,
3. własność portów oraz lotnisk,
4. podstawowa infrastruktura dla narodowej sieci telekomunikacyjnej.

Sektory, w których rząd musi być większościowym partnerem inwestycji:

1. infrastruktura lokalna, część podstawowego systemu telekomunikacyjnego,
2. usługi pocztowe.

Formy prowadzenia działalności gospodarczej

Zgodnie z przepisami obowiązującymi w Angoli wszyscy zagraniczni inwestorzy chcący prowadzić działalność gospodarczą w Angoli muszą zarejestrować się w Ministerstwie Finansów aby otrzymać podatkowy numer identyfikacyjny oraz kartę określającą, od kiedy zaczną operacje w Angoli.

Zależnie od wielkości oraz rodzaju podejmowanej w Angoli aktywności, zagraniczni inwestorzy chcący ustanowić fizyczną obecność w kraju, muszą zarejestrować biuro przedstawicielskie albo założyć firmę podlegającą prawu Angoli.

Biuro przedstawicielskie

Biuro przedstawicielskie jest zakładane w celu dbania o interesy zagranicznej firmy, którą reprezentuje, kontynuując oraz oferując pomoc firmie operującej na rynku angolskim.

Przedstawicielstwo nie ma niezależnych uprawnień do prowadzenia działalności gospodarczej we własnym imieniu oraz może zatrudniać maksymalnie 6 pracowników.

Z uwagi na restrykcje nie jest to forma rekomendowana w celu prowadzenia działalności dla firm zagranicznych, które pragną rozwinąć długotrwałą działalność gospodarczą w Angoli, bądź przeprowadzać większe inwestycje.

Oddział

Oddziały są najbardziej rozpowszechnioną formą reprezentacji zagranicznych firm w Angoli, ponieważ pozwalają zagranicznym inwestorom prowadzić działalność na takich samych zasadach jak firmy miejscowe.

Chociaż oddział nie posiada odrębnej podmiotowości jest uznawany za osobę prawną i co za tym idzie może być stroną w postępowaniu sądowym.

Podmioty gospodarcze funkcjonujące na mocy prawa angolskiego.

Podmioty gospodarcze posiadają osobowość prawną a celem ich funkcjonowania jest prowadzenie działalności gospodarczej.

Istnieją następujące typy spółek prawa handlowego:

- spółka komandytowa,
- spółka jawna,
- limited co-partnerships,
- limited co-partnerships by shares.

Każdy podmiot utworzony na mocy angolskiego prawa handlowego potrzebuje kilku partnerów, ale dopuszczone są tymczasowe wyjątki, które pozwalają pojedynczym inwestorom działać jako handlowcy pod własną nazwą.

Główne sektory gospodarki angolskiej

1. Sektor transportowy – większość infrastruktury została zniszczona na skutek wojny. Nastąpiła także degradacja infrastruktury z powodu braku jej konserwacji. Zniszczeniu i zesterzeniu się uległa flota oceaniczna.

Drogi

Istnieje konieczność rozwoju następujących obszarów transportu drogowego:

- publiczny transport miejski,
- międzyregionalny transport pasażerski,
- transport towarowy.

Koleje

Państwo jest właścicielem 3 firm kolejowych CFL, CFB i CFM. Jest to priorytetowy sektor dla rządu Angoli. Dzięki temu jest on otwarty na inwestycje. Planowany jest rozwój 3 korytarzy kolejowych z Malange, Lobito i Namibe. Pozwolą one na połączenie regionów odciętych od morza, ale również mają stymulować rozwój regionalny.

Główne wyzwania związane z rozwojem sieci kolejowej:

- znaczące zużycie istniejącego taboru i konieczność jego modernizacji,
- podwyższenie standardów istniejącej sieci, tak by dorównywała standardom międzynarodowym,
- unifikacja 3 sieci kolejowych istniejących w kraju,
- budowa nowych linii kolejowych, przedłużających istniejące linie i łączących je z sieciami kolejowymi sąsiednich krajów.

Porty

Sieć portowa składa się z portów: Luanda, Lobito, Namibie, Cabinda, Soyo i Porto Amboim. Sektor ten jest otwarty na prywatne inwestycje (ale podlegające koncesjom). Największe potrzeby tej branży to pomoc techniczna oraz zaopatrzenie w sprzęt. Zarówno żegluga przybrzeżna, jak i międzynarodowy transport morski nie podlegają restrykcjom rządowym..

Lotnictwo

Lokalny rynek lotniczy nie jest obciążony barierami nałożonymi przez państwo. W przypadku transportu międzynarodowego działania wymagają konsultacji z państwowymi liniami lotniczymi. W obu przypadkach usługi naziemne mogą być wykonywane przez prywatne firmy. Infrastruktura lotnicza jest pod kontrolą państwa, ale dopuszczane są prywatne inwestycje w procesie modernizacji infrastruktury i przy dostarczaniu usług.

2. Sektor rolno-spożywczy

Do momentu uzyskania niepodległości Angola była państwem samowystarczalnym pod względem produkcji dla branży rolno-spożywczej. Obecnie sektor ten jest w bardzo złej kondycji a sam przemysł rolno-spożywczy nie zaopatruje rynku w podstawowe produkty.

Angola posiada bardzo duży potencjał rolno-spożywczy, który z uwagi na trwającą odbudowę sektora nie jest jeszcze w pełni wykorzystany. Angola posiada 3 miliony hektarów ziem uprawnych, jak również ogromne połacie pastwisk na południu kraju. Priorytetem rządu angolskiego jest zwiększenie produkcji rolno-spożywczej w celu podniesienia standardu życia rolników oraz obniżenia ceny drogiej obecnie żywności.

Możliwości dla sektora prywatnego:

- konserwacja wodociągów,
- doradztwo inżynieryjne,
- produkcja,
- marketing,
- wsparcie techniczne i materialne,
- hodowla drobiu,
- hodowla bydła i trzody chlewnej.

Hodowla zwierząt

Gałąź ta boryka się z wieloma ograniczeniami, takimi jak niewystarczająca ilość paszy dla zwierząt, brak przemysłu produkującego maszyny potrzebne do rozwoju sektora produkcji zwierzęcej, wysokie koszty wejścia do branży rolno-spożywczej (wynikające z konieczności importu maszyn rolniczych), niewystarczające wsparcie techniczne oraz degradacja infrastruktury hodowlano-produkcyjnej.

Możliwości inwestycyjne dla zagranicznych przedsiębiorstw otwierają się w wielu dziedzinach, jak m.in.:

- inwestycje w fabryki wydobycia, szlifowania i dystrybucji kamienia wapiennego, fosforanów i innych naturalnych nawozów,
- produkcja nasion w ramach produkcji zboża,
- przemysł nawozów sztucznych,
- magazynowanie i budowa silosów,
- budowa fabryk narzędzi rolniczych,
- mechanizacja rolnictwa,
- produkcja i przetwarzanie owoców,
- hodowla bydła,
- hodowla drobiu,
- produkcja paszy dla bydła,
- produkcja biopaliw.

Cele produkcyjne dla gałęzi rybołówstwa:

- wzrost wydajności floty rybackiej, jej utrzymanie i możliwości naprawy,
- poprawa wyszkolenia pracowników,
- poprawa jakości badań nad gospodarką morską,
- poprawa kontroli rybołówstwa,
- wzrost wydajności rybołówstwa oraz poprawa przetwarzania, dystrybucji i marketingu produktów rybnych i jodowania soli,
- zmniejszenie importu produktów rybnych i soli.

3. Sektor energetyczny

W latach 2009-2012 rząd Angoli wdrażał plan dla sektora energetycznego, którego celem było zagwarantowanie zwiększenia produkcji, transmisji i dystrybucji energii, w celu sprostania popytowi wynikającemu z narodowej odbudowy jak i ekonomicznego i socjalnego rozwoju kraju.

W celu realizacji powyższego założenia, przewiduje się, że sektor energetyczny wdroży następujące inicjatywy:

- modernizacja i wzrost możliwości produkcyjnych,
- promocja rozwoju narodowej sieci elektrycznej, w tym unifikacja systemów energetycznych: północno – wschodniego oraz południowo-środkowego,
- rozwój małych elektrowni hydroelektrycznych,
- rozpoczęcie wdrażania narodowego programu elektryfikacji, obejmującego rozwój produkcji nowych źródeł energii,
- zwiększenie i dywersyfikacja produkcji elektryczności pochodzącej z odnawialnych źródeł energii,
- reorganizacja instytucjonalna sektora energetycznego, w tym zwiększenie udziału firm prywatnych w sektorze.

Planuje się, że powyższe działania w ciągu 5-6 lat doprowadzą do zwiększenia produkcji energii z 1.000 MW do 5.500 MW. Nowelizowane prawo będzie umożliwiać prywatnym podmiotom produkowanie i dystrybucję energii elektrycznej w ramach rządowej koncesji.

Zgodnie z rządowymi szacunkami, całkowita modernizacja systemu energetycznego planowana jest na 1 miliard USD inwestycji. Z tej kwoty 334 miliony USD są przeznaczone na rozwój produkcji energii, 236 milionów USD na modernizację linii przesyłowych a 75 milionów USD na budowę podstacji.

4. Sektor wydobywczy

Angola posiada wiele zasobów mineralnych, w tym m.in. diamenty, żelazo, złoto, fosforany, mangan, miedź, ołów, cynk, wolfram, wanad, tytan, chrome, beryl, kaolin, kwarc, gips, marmur, granit, uran. Nie wszystkie złoża są w pełni oszacowane. W Angoli wydobywane są przede wszystkim diamenty, marmur i granit.

Należy zauważyć, że przemysł górniczy nie jest dobrze rozwinięty. Sprzęt górniczy sprowadzany jest przede wszystkim z RPA.

Na szczególną uwagę zasługuje wydobywanie ropy naftowej. Angola jest jednym z najważniejszych producentów ropy w Afryce – ok. 2 miliony baryłek dziennie. Większość wydobywanej ropy to ropa lekka mogąca być przetwarzana na całym świecie. Szacuje się jednak, że w najbliższych latach zaczną być wydobywane ropa ciężka, o większym stopniu zaszereżenia. Będzie to wymagało wybudowania nowej rafinerii, która będzie mogła przetwarzać tego typu surowiec. Największe rafinerie zlokalizowane w Luandzie i Cabinga nie są w stanie przetwarzać ciężkiej ropy, dlatego też rząd powołał państwową spółkę (SONANGOL E.P), która ma za zadanie promowanie budowy nowej rafinerii. Rząd wdrożył też projekt dotyczący gazu LNG. Dotychczas ponad 60 % wydobywanego gazu było spalane. Projekt LNG ma pozwolić na rozwój technologii, które będą wykorzystywać ten gaz bez jego spalania. Pozwoli to na osiąganie zysków z surowca, który dotychczas był uznawany za produkt uboczny wydobywania ropy. Dzięki temu zwiększone zostanie zużycie gazu w przemyśle.

5. Sektor przetwórstwa przemysłowego

Sektor przemysłowy w Angoli produkuje głównie na potrzeby przemysłu petrochemicznego. Od czasu uzyskania niepodległości wydobywanie i przetwórstwo ropy naftowej jest główną gałęzią gospodarki tego kraju, gdyż sprzedaż ropy przynosi największe i najszybsze zyski. Podejmowane są próby dywersyfikacji produkcji, niemniej należy spodziewać się, że w najbliższej przyszłości produkcja dla sektora wydobywczego będzie stanowiła podstawę rozwoju przemysłu w Angoli.

Priorytety rozwoju branży:

- koordynacja działań prowadzonych przez różne podmioty,
- zmniejszenie importu poprzez wzrost produkcji oraz zwiększenie eksportu poprzez system zachęt dla eksporterów,
- wsparcie gospodarki rolnej i terenów wiejskich,
- rozwój klastrów: ropa i gaz naturalny, przetwórstwo artykułów spożywczych, przemysł rolny,
- wzmocnienie badań i programów przygotowawczych do rozwoju takich sektorów jak przemysł petrochemiczny (LNG), rafinacja ropy naftowej, nowe zakłady stalowe, aluminium i budowa przemysłu materiałowego.

Cele dla przemysłu przetwórczego:

- dywersyfikacja zakresu produkcji poprzez dodanie nowych elementów do procesów technologicznych,
- modernizacja istniejącego parku przemysłowego,
- budowa nowoczesnego segmentu przemysłowego z nowatorskimi technologiami oraz międzynarodową konkurencyjnością,

- promocja rozwoju przemysłowego w skali regionalnej, opierającej się na centrach rozwoju przemysłowego oraz specjalnych strefach ekonomicznych,
- restrukturyzacja, regulacja prawna i prywatyzacja rządowych przedsiębiorstw przemysłowych,
- wzmocnienie zdolności instytucjonalnej sektora przemysłowego i wsparcie rozwoju narodowego sektora prywatnego oraz koncernów,
- poprawa jakości procesów kontroli przemysłu.

Przydatne adresy

Ambasada RP w Luandzie

Siedziba:

Damião de Góis 64, Alvalade, Luanda , CP. 1340

Telefony : +244 222 327 199

+244 222 322 363

+244 934 112 212

E-mail: luanda.amb.sekretariat@msz.gov.pl

strona internetowa: www.luanda.msz.gov.pl

ANIP (Agencja Narodowa Inwestycji Prywatnych)

Rua Cerqueria Lukoki no 25,

9o Andar Luanda, Angola

Telefony: +244 222 39 14 34

+244 222 33 12 52

E-mail: geral@anip.co.ao

strona internetowa: www.anip.co.ao

Opracowanie: PAIIZ na podstawie materiałów ANIP (www.anip.co.ao), Banco Nacional de Angola (www.bna.ao), Ambasady RP w Luandzie (www.luanda.msz.gov.pl), Międzynarodowego Funduszu Walutowego – World Economic Outlook Database (www.imf.org)

Niniejszy poradnik ma charakter informacyjny. Został opracowany na podstawie informacji uznanych za wiarygodne i nie stanowi wykładni ani opinii prawnej.

Publikacja finansowana ze środków Ministerstwa Gospodarki RP.